

Seara omagiala Cioran la Consulatul general al Romaniei de la Bonn

Iubirile lui Cioran

Paul Rosner, vegheat piezis de Cioran Dani Rockhoff

11 septembrie 1997. Dieppe, pe coasta europeana a Atlanticului. Simone isi taraie picioarele in nisip si intra in valuri...pentru ultima data. Accident sau sinucidere? Misterul ramane ingropat in strafundul oceanului si in caietele cioraniene.

Omagiu la Bonn

Consulatul general al Romaniei de la Bonn a fost, in 11 februarie, gazda unei reuniuni omagiale Emil Cioran. Conceptia serii literar-muzicale a fost realizata de profesoara Eugenia Iliescu, moderatia apartinand lui Dorit Lamprecht. Dupa cum spune d-na Iliescu, „simteam deja demult nevoia de manifestari culturale mai elevate, in

care sa aratam si germanilor ce valori are Romania. Anul trecut, in luna octombrie, am inceput sa trec la fapte.”

Programul serii s-a derulat sub privirea iscoditoare si poza usor piezisa a lui Cioran intr-un tablou pictat de Horia Rosca, pictor roman care l-a cunoscut personal pe Emil Cioran si i-a dedicat o serie de opt tablouri si un „Epitaf” in versuri.

In escala intre concerte programate la St.Petersburg, Bruxelles si Israel, violonistul Paul Rosner a interpretat cu virtuositate si cu o mimica fascinanta, faibletea muzicala a lui Cioran, Partita in h-moll de Johann-Sebastian Bach si Sonata pentru vioara solo de Bela Bartók.

Lecturi de texte si aforisme din Cioran au avut actorul Viorel Iliescu, fiica sa Nadina Meinel, inginerul Dorel Mihit si scriitoarea Maria Mailat, venita special de la Paris pentru eveniment.

Cuvantul de deschidere al serii omagiale a fost adresat de consulul general la Bonn, Florin Vodita, care a spus ca „Cioran este printre multele lucruri care nu trebuie pierdute in viata”. Directorul de la „Theater im Bauturm” din Köln, Gerhard Haag, a abordat, in luarea sa de cuvant, atat maretia gandirii lui Cioran, cat si inclinatia acestuia dupa razboi inspre dreapta legionara din Romania.

Retoric, el a spus: „Cum a fost posibil ca elita intelectuala romaneasca sa se fi ratacit atunci pe acest drum?”.

Acestei teme, precum si altora, mai putin prezente in program, dar pline de suspansul „omenesului din Cioran”, li s-a raspuns nu in plen, ci in discutii particulare sau de grup ale celor peste 150 de participanti la eveniment.

In preambulul acestora, prin recitarea cu patosul, dar si detasarea convenita, a poeziei „Vanitas, vanitatum, vanitas” cunoscutul actor Viorel Iliescu din Düsseldorf -care in seara omagiala a fost sarbatorit cu un pahar de sampanie, la implinirea a 66 de ani- a deschis calea amintirilor despre Cioran ganditorul, Cioran stilistul, dar si Cioran omul. Astfel s-a ajuns, pe indelete si pe muzica de Bach, la...iubirile lui Cioran.

Eterna Simone

Simone Boué a fost, vreme de o jumătate de secol, partenera de viata a lui Emil Cioran (1911-1995) ganditor si stilist reductabil, filosof roman „fara sistem”, dar cu „un miez aparte”. Cioran insusi isi circumscrie scrierile „la marginea literaturii”. Teoretician al „melancoliei”, Cioran a fost obsedat de gandul sinuciderii, pe care a „palpat-o” in fel si chip.

A murit totusi, de moarte naturala, la 84 de ani. Dar Simone? Cheia mortii ei zace adanc in ocean. Sa fi comis Simone Boué sinuciderea teoretizata, dar niciodata incercata, de teribilul sau partener de viata? Sa fie Simone, prin gestul ei final, apoteoza creatiei

cioraniene? !

A facut-o, sau nu, Cioran -prin scrierile lui de o viata, prin melancolia lui cotidiana – pe Simone sa se transforme in torta vie a gandurilor sale? Sau reprezinta acest gest o revansa omeneasca, finala, a celei care a fost ingerul pazitor, suportul moral –dar si material- al refugiatului Cioran la Paris?

In vara anului 1995, Simone a depus la editura Gallimard din Paris un manuscris gros pe care l-a prefatat si l-a dactilografiat chiar ea, dupa transcrierea unui maldar de notite si insemnari nesistematizate ale lui Cioran. La cateva zile dupa aceasta „predare de stafeta spirituala”, are loc episodul de pe malul Atlanticului.

Odata cu disparitia celor doi, in presa franceza se consemneaza „moartea unei epoci”, a epocii mansardei de la 21, din strada Odeon, unde locuiau Simone Boué si Emil Cioran, modest, dar cu prieteni, cu vinuri bune, veselie...si o adiere de neant.

Ceea ce frapeaza, in „Cahiers 1957-1972” este senzatia de ruptura a lui Cioran de oameni. El are impresia de a fi respins, calomniat si pus la zid de contemporanii sai. Cu cat sufera mai mult, cu atat se inversuneaza mai mult. „Ca scriitor, e mai bine sa sfarsesti repudiat, decat aplaudat”, scrie el.

Acuzat pentru inclinatiile sale de dreapta, pentru simpatia fata de miscarea legionara din Romania, auto-exilatul la Paris, Cioran, revine ulterior asupra entuziasmelor sale tineresti.

Gandul sau mereu nelinistit se apleaca asupra tot ce ii percep simturile si spiritul, cu o voluptate si o intensitate a traiirii care il disting de „filosoful clasic”.

Dietetica, biserica ortodoxa, mersul pe jos, iudaismul, Baudelaire, sinuciderea, Schopenhauer, budismul, plimbarile la tara, Johann-Sebastian Bach sau abulia rusa isi gasesc locul in retorta de idei cioraniana, multe dintre acestea fiind cristalizate in aforismele lui nemuritoare. Prizonier al multor idei fixe si obsesii, Cioran cade usor in extrem scepticism si nihilism.

Dupa cum spune prietenul sau, regizorul Paul Barbaneagra, abia incepand cu anii 80 a crescut popularitatea ideilor lui Cioran, care a devenit „papa intelectualilor anarhisti de la Paris”. Unii comentatori straini il numesc pe ganditorul roman, pur si simplu, „un spirit liber”.

Efemera Friedgard

In 1981, sptuagenarul Cioran se indragosteste de o nemtoaica de 35 de ani, frumoasa, bruneta, filozoafa. Fosta studenta la filosofie Friedgard Thoma era deja indragostita...de aforismele lui Cioran. Cu o poza strecurata printre randuri, Friedgard sucesta capul eternului sinucigas, care incepe sa zburde pe piscurile extazului erotic, dar si sa cada in prapastiile celei mai crunte gelozii.

Relatia este initial epistolara, frisonul este dat si de clandestinitatea ei, caci Cioran e cu Simone, iar Friedgard divortata si are un prieten oficial.

„Batanul si tanara femeie”, „inteleptul si muza” a fost tematica (declarata) ce l-ar fi decis pe un editor german, in anul 2001, sa publice corespondenta intima a lui Cioran cu Friedgard Thoma, care „i-a pus pe masa manuscrisul”. Prin editarea cartii „Um nichts in der Welt. Eine Liebe von Cioran” (Pentru nimic in lume.

O iubire a lui Cioran) de Friedgard Thoma, aparuta la Weidle Verlag din Bonn, editorul Stefan Weidle a riscat chiar un proces cu Gallimard, editura franceza care detinea dreptul de autor asupra operei lui Emil Cioran.

Cartea care-l „umanizeaza” pe filosoful Cioran, starneste valva si duce la comentarii dintre cele mai interesante.

Nu toti recenzentii cartii sunt entuziasmati, insa o intrebare pare a plana asupra disputelor: „A facut-o, sau n-a facut-o, Cioran?” Din schimbul de epistole ulterior intalnirii dintre el cu Friedgard in mansarda locuita de Cioran si Simone la Paris, iar apoi la locuinta Friedgardei din Köln, nu reiese decat ca Inteleptul a avut acces la Paradis, iar Muza s-a simtit „tratata ca un obiect” si a decis masuri urgente de distantare trupeasca.

Ca Cioran voia sex, iar fosta studenta la filosofie „aforisme”, este evident. Mai putin evident -insa prezent in reflexii critice marginale- este, daca primul si-ar fi ostoit astfel chemarile vitale de la varsta senectutii, sublimare dealtfel in intreaga lui opera.

Dincolo de orice dubiu ramane totusi faptul ca abila nemtoaica si-a dobandit, prin schimbul epistolar cu marele ganditor roman, pasaportul pentru eternitate.

O cronologie a scrierilor lui Emil Cioran:

Sur les cimes du désespoir

P, L'Herne, 1990

Aparuta initial sub titlul: Pe culmile disperarii

Bucuresti, 1934

Le livre des leurres

P, Gallimard - Collection "Arcades" 1992

Aparuta initial sub titlul: Cartea amagirilor

Bucuresti, 1936

Schimbarea la fata a Romaniei

Bucuresti, 1936

Thèse sur Bergson

fara data de publicare

Des larmes et des saints

P, L'Herne, 1986

Aparuta initial sub titlul: Lacrimi si Sfinti

Bucuresti, Editura Autorului 1937

Le crépuscule des pensées

P, L'Herne, 1991

reeditata de Librairie générale française, 1993.

Aparuta initial sub titlul: Amurgul gindurilor

Sibiu, 1940

Préface au livre de Paul Guiraud : Codreanu et la Garde de Fer

P, Éditions Francisme 1940

Précis de décomposition

P, Gallimard, 1948

Syllogisme de l'amertume

P, Gallimard - Collection "Les Essais" 1952

La Tentation d'exister

P, Gallimard - Collection "Tel" 1956

Joseph de Maistre

P, éd. du Rocher, 1957

Introducere reeditata sub titlul: Essai sur la pensée réactionnaire. A propos de Joseph

de Maistre

Montpellier, Fata Morgana, 1977

Histoire et utopie

P, Gallimard - Colectia "Les Essais" 1960

Chute dans le temps

P, Gallimard - Colectia "Les Essais" 1964

Le Mauvais demiurge

P, Gallimard, 1969

Valery face a ses idoles

P, L'Herne - Colectia "Glose" 1970

De l'Inconvénient d'être né

P, Gallimard, 1973

Essai sur la pensée réactionnaire. A propos de Joseph de Maistre.

Montpellier, Fata Morgana 1977

& ALECHINSKY - Schismes.

Éditions Maeght 1978.

Écartèlement

P, Gallimard, 1979

Exercices d'admiration. Essais et portraits

P, Gallimard - Collection "Arcades" 1986

Aveux et anathèmes

P, Gallimard - Collection "Arcades" 1987

Sissi ou la vulnérabilité

Articol in "Vienne 1880-1938. L'Apocalypse joyeuse"

P, Centre Pompidou, 1986
Entretiens à Turbingen
(Quetigt) L'Iris des vents (1987)
Eseuri
Bucarest, 1988 – scrisa in romaneste
Entretiens avec Sylvie Jaudeau
P, José Corti, 1990

Michaux, la passion de l'exaustif.
Montpellier, Fata Morgana - Hôtel du Grand Miroir 1992.

Bréviaire des vaincus
P, Gallimard - Collection "Arcades" 1993
Aparuta initial sub titlul: Indreptar pàtimas (scrisa in romaneste, la Paris, intre 1940 et 1944)
Humanitas Bucuresti, 1991 -

Scrisori càtre cei de-acasà
Bucarest, 1994
Anthologie du portrait de Saint-Simon à Tocqueville
P, Gallimard, 1996
Mon pays - Tara mea - editie bilingva
Bucarest, 1996
Cahiers 1957-1972
P, Gallimard, 1997

[HotNews.ro](http://www.hotnews.ro), Dani Rockhoff, Germania, 20 feb 2006

© Copyright Asociatia Editorilor de Presa Online 2006
Developed by Direct DESIGN :: Internet Creative Solutions